

Arhiv Bos. Krajine B. Luka

ABK 209-MG-II/112

Memoarska gradja o radničkom pokretu; sjećanja učesnika.-

I V I C A M I T R E Č I Ć

Ivica Mitrečić-Bregejac,
Zagreb, Rakovčeva br.3,
telefon 644-989.-

Rodjen sam 8. jula 1917. godine u Zagrebu u porodici Alojza Mitrečića i majke Ane, rodjene Sever. Otac je radio kao trgovački putnik, a 12 godina je radio i kao flašmajstor (poslovođa na punjenju pivskih boca) u Zagrebačkoj pivovari.

Obitelj je bila veoma brojna: Slavko (rodjen 15. veljače 1916.), Vlado (10. studenog 1921.), Branko (6. ožujka 1926.) i Ružica (28. ožujka 1928. godine)

Pohadjao sam Krajišku pučku školu u Zagrebu, u Krajiškoj ulici. Učiteljica mi je bila kroz sve 4 godine pučkog školovanja Šintićevo. Nakon pučke škole pohadjam Građansku školu na Kaptolu, ali završavam svega tri razreda 1931. godine. Školovanje sam 1931. godine napustio iz materijalnih razloga. Zbog bolesti otac nije mogao više raditi, tako da nas je majka izdržavala iz prihoda ostvarenih držanjem kioska za prodaju voća i povrća u Vinogradskoj ulici.

Nabavljanje povrća i voća iziskivalo je veće angažovanje. Mama je vršila potrebne nabavke, a otac je robu prodavao. Tako smo se izdržavali jer su uslovi zaista bili teški. Obzirom na brojnu obitelj, niko nas nije htio uzeti na stan, a stanarina je inače bila velika.

Stanovali smo u Vinogradskoj broj 32, a rodjen sam u Vinogradskoj broj 10. Bio je to jednosoban stan, s tim što je imao poseban klozet bez kupatila. Imao je duže pretsooblje, kuhinju (veličine cca 3 x 4 m) i sobu (veličine 4 x 5 m.) Ipak je to bio mali prostor za nas sve, za roditelje i brojnu djecu.

Počeo sam da učim zanat za ortopedskog mehaničara kod Jakoba Havke, po nacionalnosti Čeha, u Zagrebu (Ilica br. 29).

Arhiv Bos. Krajine B. Luka

ABK 209-MG-II/112

Sama radionica je bila u dvorištu zgrade u Bregovitoj ulici broj 5. Istovremeno sam pohadjao i jednu godinu Šegrtske škole (u Samostanskoj ulici) jer su mi priznali razrede Gradjanske škole. Radionica je bila dosta velika. U njoj je radilo oko 60 radnika, a u tom broju je bilo oko 15 učenika šegrta. Kadar pomoćnika, kako su se zanatski majstori zvali, bio je dobar i zaista stručan. Zahvaljujući njima sticali smo solidna stručna znanja, odnosno dobivali dobre kvalifikacije u zanatskom smislu. Sama organizacija rada bila je zaista dobra.

Od gazde smo kao šegrta dobivali 24 dinara mjesečno. Bila je to zaista mala naknada za naš rad.

Obzirom na teške stanbene uslove, majka je isplovala da brat Slavko i ja dobijemo Šegrtski dom, koji se nalazio u Fijanovoj ulici. Direktor Šegrtskog doma bio je učitelj Franjo Perša, koga se dobro sjećam.

Bila je zaista sretna okolnost da je u našoj radionici radio majstorski pomoćnik Djuro Volf, član KPJ od njenog osnivanja (streljan u Jasenovcu 1945. godine). U radionici je radila i jaka omladinska grupa u kojoj su bili: Marijan Čavić (narodni heroj), Edo Leskovar (bio na robiji u Sr. Mitrovici), Mile Barač (kao komandant bataljona poginuo u Lici 1942. godine), Lazo Vračarić (njegov je otac bio kod nas galvanizer), Branko Hohšteter, Zlatko Basletić, Ivica Pančer, Luka Butković, Jurica Kašić i drugi.

Naša grupa pripadala je URS-ovom sindikatu metalaca, u kojoj su tada pripadali omladinci: Joža Vlahović, Stjepan Huhlek, Stjepan Ivić (sa kojim sam bio dvije godine u Šegrtskom domu) i mnogi drugi. Bio je tu i Majerhold, koji je 1941. godine postao ustaški konfident. Njega je kao konfidenta ubila udarna grupa Laze Vračarića i Ivana Šibla u jesen 1941. godine na Trešnjevci. Bio je opasan i organiziranje ubistva bilo je neophodno.

U radionici je postojala i SKOJ-evska grupa, a njihovi glavni nosioci bili su Edo Leskovar (poginuo u Zagorju 1942. godine), Mile Barač i Lazo Vračarić.

Većina nas se učlanila u Planinarsko društvo "Priatelj prirode" radi što boljeg i čvršćeg povezivanja. Kroz izlete mogli smo se češće i neometano sastajati. Takvo povezivanje nije palo u oko policiji. U ovom planinarskom društvu nalazile su se sve grane ursovih sindikata. Kroz zajedničke izlete bolje smo se upoznavali i klasno povezivali.

Godine 1934. kao omladinci bili smo nosioci štrajka u tvornici mog poslodavca. Trajao je svega tri dana, a organiziran je zbog visine najamnine. Inicijator štrajka bio je Edo Leskovar, dok je stvarni inicijator i organizator bio Dju-ro Volf. Međutim, on nije smio da se eksponira, ali je on bio taj koji je davao i smisao i sadržaj štrajku. Štrajk je organiziran u ljeto 1934. godine. Posebnog štrajkačkog odbora nije bilo.

Kao omladinci bili smo vezani za sindikat, odnosno sindikalni pokret. Učestvovali smo u svim radničkim manifestacijama od gradnje Radničkog doma na Glavici kod Podsuseda pa na dalje do političkih oblika sindikalne akcije. Posebnu pažnju posvećivali smo drugarstvu i izgradjivanju kolektivnog duha i klasne svijesti. Nastojanja su naročito bila usmjerena na uključivanje radnika u sindikalnu i drugu progresivnu aktivnost. Uspjeh ovakvog rada na izgradjivanju klasne proletherske svijesti naročito se ogleda u tome što je u vrijeme uspostavljanja ustaške vlasti progresivna aktivnost nastavljena. Radnički pokret su izdali samo dvojica (Antun Kralj i Šimek Ivan; prvi je postao ustaški agent); svi ostali ostali su više ili manje vezani za radnički pokret i bili solidarni sa svim političkim akcijama koje su se u interesu radničke klase organizirale na području grada Zagreba i šire.

Nakon završetka naukovanja u devetom mjesecu 1934. godine, ostao sam na radu kod istog poslodavca. Plata je iznosila 2,5 dinara na sat. Platu smo primali jednom tjedno. Kao mlađji majstorski pomoćnik bio sam dodjeljen starijem majstorskom pomoćniku Josipu Bartolu. U toku naukovanja svo vrijeme bio mi je nadređen majstorski pomoćnik Petar Petrović.

U periodu od 1934. do 1938. godine radio sam u istoj radionici. Kao već stariji omladinac išao sam često u prostorije ursovih sindikata. Učestvovao sam u akcijama URS-ovih sindikata, uključujući i štrajkove. U akcijama URS-ovih sindikata vezanih za štrajk željezničara 1938. godine i veliki generalni štrajk 1940. godine i ja sam na određen način sudjelovao, jer su radnici u svojim akcijama i organizaciono bili povezani. Medjusobna pomoć sama se po sebi podrazumjevala, kao i solidarnost radnika.

Od mladih dana bavio sam se raznim športovima. Još kao dječčić imao sam izrazite afinitete za športske discipline. Kao dvanaestogodišnji dječak počeo sam da igram stoni tenis u klubu TTC (Table tennis club) u kome su još bili: Klement

Arhiv Bos. kraljevo B. Luka

ABK 209-MG-III/112

Heger, Milan Djajić, državni prvak u stonom tenisu Heksner, a kasnije i Žarko Dolinar. Mogao bih posebno istaći da su članovi kluba bili vezani drugarstvom. I sada se svakog utorka sastajemo u resoranu grafičara u Frankopanskoj ulici br.1.

Krajem 1933. godine počeo sam se baviti i hrvanjem u teškoatletskom klubu "Croatia". U njemu su bili četiri brata Mecner, Lojzek Moguljak (bivši državni prvak u perolakoj kategoriji), Šnerberger (prvak u bantam kategoriji) i drugi. Ja sam 1934. godine bio treći u prvenstvu Zagreba u bantam kategoriji.

U isto vrijeme igrao sam i nogomet kao junior kluba "Grič". Želio sam da kroz igranje nogometa fizički razvijem noge. Isto tako bavio sam se trčanjem i skijanjem u SD "Slalom". Sudjelovao sam i na nekoliko skijaških i trkačkih takmičenja. U trčanju, odnosno atletici, sudjelovao sam u takmičenju sa Zdravkom Cerajem i Franjom Mihalićem. Sjećam se da sam Franju Mihalića pobijedio na takmičenju u Zelengaju 1941. godine.

Sportski život posebno me privlačio, a posebno drugarstvo u športskim kolektivima. Mladog čovjeka šport inače privlači i njim se bavi ukoliko ima mogućnosti. U Zagrebu su takve mogućnosti postojale.

Obzirom da mi je životna preokupacija bila avijacija, želio sam da me prime u avijaciju. Međutim, jedan od najvažnijih preduslova bila je privola majke. Početkom 1938. godine zamolio sam oca da mi odobri služenje vojnog roka u avijaciji na aerodromu Borongaj. Naime, na regrutaciji sam bio primljen, ali sam želio da služim prije roka. Otac je na neki način ishodio da me prime par mjeseci ranije.

(Prekid)

U Banjoj Luci, 15. maja 1974.-

(Ivica Mitrečić)

